

חס על השמן, דהא למנהגנו לברך קודם ההדלקה ומקבלת יו"ט בברכתה כדלהלן סק"ד נמצא דבכל גוונא מדלקת ביו"ט, [ועי"ש בטעמא דשרי למיעבד הכין], וכיון דבלא"ה מדלקת אחר שקיבלה יו"ט מה לי מדלקת מבעו"י מה לי מדלקת משחשיכה, והרי מי שנודמן לו אחר שקיבל יו"ט שצריך לעשות מלאכה לצורך יו"ט שלא ידע מבעו"י שצריך לעשותה, לא מסתברא דצריך למהר לעשותה קודם שתחשך, דהא בלא"ה הוה יו"ט אצלו, ומדאורייתא הוה יו"ט, ואף דאין בו חומר כ"כ כמו משחשיכה, דאין בו אלא עשה מקרא דיומא פ"א ב', מ"מ כיון דהוה יו"ט מדאורייתא מסתברא דליכא נ"מ ולא דמי להא דאמרינן בעלמא הקל הקל תחלה דהא לאו באיסורא קא משתעינן מאחר דמלאכת הבערה מותרת לצורך יו"ט, וצ"ע.

בדין נשים בהדלקת נר יו"ט

ג) לעיל סי' י"ד סק"כ נתבאר די"א דנשים אינן חייבות מדינא בהדה"נ אלא שקיבלו עליהם, ומברכות כשם שמברכות על לולב ושופר, ורבים מקשים אם אינן חייבות היאך מוציאות בהדלקתן את האנשים, וראיתי באיזה קונטרס איני זכור שמו ליישב ע"פ דברי המ"א סי' רס"ג סק"י א דס"ל דאף אם צוה ישראל לעכו"ם להדליק יצא ויכול לברך, ונהי דלא נקטינן כוותי' היינו משום דעכו"ם לאו בר שליחות הוא, וכמו שהק' הגרע"א ז"ל, ומשמע דבהא דס"ל דלא בעינן הדלקת בר חיובא נקטינן כוותי', הלכך אשה דבת שליחות והיא מהניא הדלקתה לאיש אף דלאו בת חיובא היא, וצ"ע.

אימת מברך בהדלקת נר יו"ט

ד) בענין ברכת ההדלקה ביו"ט ידועים דברי הצדקנית אשת הפרישה ע"ה אשר נשא לבה אותה בחכמה לקבוע דבר הלכה דביו"ט תברך קודם ההדלקה מאחר דהדלקת הנר מותרת ביו"ט, וכמ"ש בנה משמה בהקדמת הפרישה ליו"ד, ואף שהמ"א סי' רס"ג סק"י ב שדי בי' נרגא וכתב דאין

היינו פירושא אלא דפליגי אי מתני' משתעיא בהדלקת נר יו"ט לכבוד יו"ט שהוא כמו הדלקת נר שבת שהוא מבעו"י^א, או משתעיא בנר שמדליק ביו"ט גופי' לשם צורך או אם שכח להדליק מבעו"י או שכחה הנר או צריך לתוספת אורה.

במקומות שמאיר אור העלעקטרי נראה דלא שייך טעם השל"ה, וכן הטעם שיהא ביתו מתוקן ומואר מבעו"י אפשר דלא שייך, דהא מואר יפה ע"י העלעקטרי, ומה שאנו מדליקין נרות זולת זה הוא משום תק"ח להדליק נר ולברך להדליק נר די"ל דלא שייך באור שלנו, אבל אם היה נוסח הברכה להאיר הבית ודאי הוה סגי באור שלנו ואדרכה היה בזה משום הידור מצוה, הלכך י"ל דמשום זה א"צ להדליק מבעו"י וסגי שידליק בשעת סעודה שזה עיקר ההדלקה, וכי היכי דלא בעינן שידלק הנר אחר הסעודה אף בשעה שאינו ישן עדיין במקום שמאיר אור שלנו כמו כן א"צ שידלק קודם הסעודה, ורק משום טעם המט"א דזריזין מקדימין יש להקדים, ומיהו אם יש חדרים שאין האור העלעקטרי מאיר בהם ודאי יש להדליק בהם מבעו"י.

ולמאי נקטינן כדעת הסוברים דמלאכה שאפשר לעשותה מעיו"ט אסור לעשותה ביו"ט, כמשנ"ת לעיל סי' א' סק"כ א, חייב להדליק מבעו"י משום איסור מלאכה, ואם לא הדליק מבעו"י אסור להדליק משחשכה אא"כ נאנס, מיהו אם מתאחר בהדלקה משום שחס על השמן ליכא בזה משום איסור מלאכה, אבל המדליקין בנרות, ומדליקין באותן נרות בין אם ידליקו מבעו"י בין אם ידליקו משחשיכה, וכן אם מדליק בשמן וממלא הכלי בכל גוונא, שאינו חס על השמן, חייב להדליק מבעו"י משום איסור מלאכה, [ואף בשחשך דמשום איסור מלאכה ליכא מ"מ משום כבוד יו"ט חייב להדליק מבעו"י וכמשנ"ת].

איברא די"ל דבדיעבד אם לא הדליק מבעו"י יכול להדליק משחשיכה ואף בשלא נאנס ואינו

^א ולפ"ו מבואר מדרכה דאינה מברכת קודם ההדלקה בעיו"ט דאל"כ כבר קיבלה יו"ט ומדלקת ביו"ט, או נוכיח מינה דאינה מקבלת יו"ט בברכתה. אבל א"כ קשה לדברי הסוברים

דאינה מברכת בשבת קודם ההדלקה, דהא הכא מבואר דאינה מקבלת שבת ברכתה, מיהו יש לדחות כמש"כ לק' סק"ד בהערה ד"ה אבל.